

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 153-04-4
дата 6.03.2001 г.

ТРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

*Комисия по земеделието, горите и
поземлената реформа*

1348
Сид

ДО

**ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

Г-Н ЙОРДАН СОКОЛОВ

СТ А Н О В И Щ Е

**НА КОМИСИЯТА ПО ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ГОРИТЕ
И ПОЗЕМЛЕНАТА РЕФРМА**

ОТНОСНО: Определение на Конституционния съд от 22.02.2001 г. с приложено искане на група народни представители, с което Народното събрание е конституирано като страна по к.д. N 3/2001г. за установяване на противоконституционност на разпоредби от Закона за лова и опазване на дивеча /обн., ДВ, бр.78 от 2000 г./

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

В изпълнение на Разпореждане N 850-01-76 от 23.02.2001 г. Ви представям становището на Комисията по земеделието, горите и поземлената реформа относно конституционно дело N 3/2001 г., за установяване на противоконституционност на разпоредби от Закона за лова и опазване на дивеча /обн., ДВ, бр.78 от 2000 г./, както следва:

I. По първия пункт на искането относно: чл. 1, думите "опазване и стопанисване на дивеча".

Чл. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча изброява изчерпателно обществените отношения, които са предмет на закона. Систематически е неправилно и невъзможно от гледна точка на законодателна техника още в чл. 1 да се регламентират взаимовръзките между изброените в чл. 1 обществените отношения.

В чл. 3, ал. 2 и 3 законодателят много ясно е казал, че опазването и стопанисването на дивеча са две неразривно свързани дейности и че **”опазването на дивеча е основен принцип** за организация на ловната площ, управление на ловното стопанство, **стопанисване на дивеча** и упражняване на правото на лов”, както и че **“Опазването включва дейностите по защита, охрана и контрол при стопанисване на дивеча”**.

Следователно твърдението на вносителите, че в чл. 1 изразът **“опазване и стопанисване на дивеча”** е алогизъм, който не е съобразен с конституцията и я нарушава е неоснователно и следва да се остави без уважение.

2. Относно чл. 4 от Закона за лова и опазване на дивеча /ЗЛОД/.

Твърди се, че чл. 4 от ЗЛОД противоречи на чл. 19, ал. 2, чл. 5, ал. 1 и чл. 4, ал. 2 от Конституцията на Република България.

Твърдението е неоснователно и следва да се остави без уважение по следните съображения:

А/ Чл. 4 от ЗЛОД не противоречи на чл. 19, ал. 2 от КРБ.

Чл. 4 от ЗЛОД регламентира възложените със закон държавни функции на Министерство на земеделието и горите относно организацията на ловната площ, управлението на ловното стопанство и контролът по стопанисването на дивеча, което е в унисон с § 12 от ПЗР на същия закон и естествена последица от обстоятелството, че дивечът е частна държавна собственост. Естествено е собственикът и никой друг освен собственикът в лицето на държавата чрез МЗГ да бъде задължен със закон да осъществява организацията на ловната площ, управлението на ловното стопанство и контролът по стопанисването на дивеча. Никъде в чл. 4 от ЗЛОД не става дума за стопанска дейност, която да се осъществява от Министерство на земеделието и горите.

От друга страна чл. 19, ал. 2 от КРБ **“създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност, като предотвратява злоупотребата с монополизма, нелоялната конкуренция и защитава потребителя”**. Съгласно чл. 16, ал. 1 от Закона за защита на конкуренцията: **“Монополно е положението на предприятие, което по закон има**

изключителното право да извършва определен вид **стопанска дейност**.”. Следователно чл. 4 от ЗЛОД, който не регламентира извършването на стопански дейности е несъотносим към чл. 19, ал. 2 от Конституцията.

Б/ Чл. 4 не противоречи на чл. 5, ал. 1 от КРБ.

Твърдението, че чл. 4 от ЗЛОД противоречи на чл. 5, ал. 1 от Конституцията, защото не се уреждали съществуващи обществени отношения е неоснователно, голословно, не отговаря на духа и съдържанието на закона и също следва да се остави без уважение по следните съображения:

С това твърдение не се посочва конкретно противоречие на чл. 4 от ЗЛОД с конституционен текст. Разпоредбата на чл. 5, ал. 1 от Конституцията установява върховенството на Конституцията като закон и казва, че другите закони не могат да ѝ противоречат. Общото позоваване на разпоредбата на чл. 5, ал. 1 от Конституцията не води до противоконституционност на текстове на отделни закони.

Несъстоятелни и без правна стойност са твърдението и извода, направен от него, че с текста на чл. 4 се създават нови обществени отношения, каквито не са съществували преди приемането на ЗЛОД, което противоречало на чл. 5, ал. 1 от Конституцията. Действащият преди ЗЛОД, Закон за ловното стопанство (отм., ДВ, бр. 78 от 2000 г.), даваше правна уредба на идентични обществени отношения. Приемането на новата Конституция на Република България от 1991 г. наложи нови принципи при регламентирането на съществуващите обществени отношения. Това наложи създаването на нова нормативна уредба в отделните сфери на обществения живот, в това число и промяна на правата и задълженията на правните субекти.

В/ Чл. 4 от ЗЛОД не противоречи на чл. 4, ал. 2 от КРБ.

Неоснователно е твърдението, че от един век правната уредба е възложила дейности по създаването на ловните площи и управлението на ловното стопанство на обществената организация на ловците.

В глава V “Надзор и уредба на ловното стопанство”, членове 27 и 28 от Закона за лова /обн. ДВ бр. 252 от 8 февруари 1926 г./ гласят: “Чл. 27. Общият надзор на ловното стопанство в Царството принадлежи на Министерството на земеделието и държавните имоти и на неговите органи, които следят за изпълнението на настоящия закон”

“Чл. 28. Общите мероприятия по уредбата на ловното стопанство в Царството се изработват от ловния съвет при отделението за горите и лова. Решенията на ловния съвет подлежат

на изпълнение след одобрението им от Министъра на земеделието и държавните имоти.”

Чл. 5 от Закона за ловното стопанство / обн., ДВ, бр. 91 от 1982 г., изм. бр. 13/97 г. и бр. 11/98 г./ гласи: “Развитието и управлението на ловното стопанство се осъществява от държавата”

От цитираните по-горе текстове се установява по безспорен начин, че държавата не се е лишавала от основните си функции, произтичащи от принципа, че дивечът е държавна собственост. Следователно направеният извод от групата народни представители направили искането за обявяване на противоконституционност на текстове от ЗЛОД, че чл. 4 от същия противоречи на чл. 4, ал. 2 от Конституцията е неоснователен и следва да бъде оставен без уважение. Фактически правата на гражданите са гарантирани, тъй като, както правото на лов, така и стопанисването и ползването на дивеча е хредоставено на гражданите съгласно чл. 30, 34, 36, 50 51, 68 и останалите.

3. Относно чл.7, ал. 1 от ЗЛОД

Чл. 7, ал. 1 от ЗЛОД не противоречи на чл. 17 от Конституцията по следните съображения.

От тълкуването на посочената разпоредба и систематичното ѝ място в глава втора, раздел I “Организация на ловната площ”, следва изводът, че текстът “независимо от фондовите граници и собствеността върху земите, горите и водните площи” е във връзка с едно по същността си чисто технологично разпределяне на ловната площ и обособяването на ловностопанските райони. В тази насока са и следващите алинеи на атакувания чл. 7, ал. 1 от ЗЛОД. Така например, чл. 7, ал. 5 регламентира как се определят границите на ловностопанските райони – по трайни теренни форми и насаждения, съобразени със землищните граници. От друга страна, вносителите на искането, не отчитат обществените отношения, предмет на уреждане със закона – “отношенията, свързани със собствеността, опазването и стопанисването на дивеча.....”.

Дивечът се стопанисва на популационен принцип. Това означава, че дивечът се размножава и обитава райони – гори, земи и водни площи, в които попадат различни видове собственост - частна, държавна, общинска.

Освен това, дивечът мигрира и не може да бъде фиксиран в определена местност или район, за да се търси връзка със собствеността върху горите и земите. Очертаването на границите на ловностопанските райони, няма като последица ограничаване на правото на собственост, още по-малко неговото отнемане.

Законодателят е отчел, че в границите на ловните райони попадат различен вид собственост и за това, като гаранция за защитата на правото на собственост, е въвел и разпоредбите на чл. 38: “Изграждане на ловностопански съоръжения върху земи и гори, собственост на физически и юридически лица, се извършва след сключване на договор с тях, при спазване изискванията на лвоустройствените проекти”. Нещо повече съгласно § 9, т. 5, б. “б” от ПЗР на ЗЛОД, с която се създава нова ал. 2 на чл. 95 от Закона за горите /ДВ бр. 78 от 2000 г./ изрично предвижда да се предоставят на собствениците на гори и земи част от средствата набрани от таксите по чл. 52 и 53 от ЗЛОД.

Несъстоятелно е твърдението, че “...в горска площ - частна собственост, по силата на договор с лесничейството ще се настани друга частна фирма, която ще стопанисва дивеча и ще се разпорежда, ограничавайки правата на частния собственик на гората”, защото той не е собственик на дивеча. Държавните лесничейства ще предоставят единствено и само правото на стопанисване върху дивеча и то на посочените в чл. 34 от закона субекти, като в чл. 36, ал. 2 е посочено, че “държавните лесничейства предоставят стопанисването на дивеча в ловностопанските райони, извън тези по ал. 1 и чл. 35 на ловните сдружения по чл. 30 чрез пряко договаряне”, с което се гарантират правата на самите ловци. Законодателят е предвидил, конкретните условия и редът за прякото договаряне, както и за провеждане на конкурси за определяне на субекта, който ще стопанисва дивеча в останалите случаи.

Извън предмета на правно регулиране със ЗЛОД остават правото на собственост или ограничените вещни права върху земите, горите и водните площи.

Разпоредбата на чл. 7, ал. 1 във връзка със систематичното ѝ място в закона, както и във връзка с кръга обществени отношения, предмет на уреждане със ЗЛОД, изключва основателността на искането за противоконституционност на атакувания текст.

4. Чл. 29, 30 и 31 от ЗЛОД не противоречи на чл. 44 от Конституцията.

Вносителите на искането твърдят, че посочените разпоредби съществено ограничавали правото на сдружаване, като се отнемало правото на сдружаване на 220 000 български граждани, както и че законът въвеждал забрана за сдруженията да извършват стопанска дейност.

Това твърдение е абсолютно неоснователно по следните съображения:

Чл. 29 от ЗЛОД регламентира правото на български граждани, придобили право на лов, да се обединяват в ловна дружина (последната не е правен субект), с оглед защита на техните интереси за стопанисване и опазване на дивеча в един ловностопански район. Разпоредбата на чл. 30 доразвива заложената идея, като предвижда лицата по чл. 29 от съседни ловностопански райони, в района на дейност на едно или няколко държавни лесничейства, да учредяват ловни сдружения с цел осъществяване на дейности, свързани с възпроизводството, стопанисването, опазването и ползването на дивеча. Те се регистрират по Закона за лицата и семейството – отм. в частта му на чл. 134-154 в ДВ, бр. 81 от 2000 г., (действащи разпоредби към момента на влизането в сила на ЗЛОД). Текстът на чл. 31 указва, че ловните сдружения /юридически лица/ могат да учредяват на доброволен принцип регионални ловни сдружения и национално ловно сдружение, които се регистрират по Закона за лицата и семейството - отм. в частта му на чл. 134-154 ДВ, бр. 81 от 2000 г., но действащ акт към момента на влизането в сила на ЗЛОД, но без правото да извършват стопанска дейност.

Чл. 29, 30 и 31 по абсолютен начин прогласяват правото на свободно сдружаване, поради което не може да се приеме, че посочените разпоредби са в противоречие с конституционните изисквания за свободата на сдружаване. Ограничителни по отношение на правото на сдружаване, както и на упражняване правото на лов, бяха разпоредбите от отменения Закон за ловното стопанство, където ловец можеше да бъде само гражданин, който задължително членува в една организация - Съюза на ловците и риболовците в България, като правото на лов беше задължително обвързано с членственото правоотношение със Съюза на ловците и риболовците в Република България.

Чл. 30, ал. 1 от ЗЛОД изрично предвижда, че ловните сдружения имат за цел осъществяването на дейности, свързани с възпроизводството, стопанисването, опазването и ползването на дивеча. За тях няма забрана за извършване на стопанска дейност. Без право да извършват стопанска дейност са регионалните ловни сдружения и националното ловно сдружение.

Въвеждането от законодателя на ограничение за регионалните и националното ловни сдружения да извършват стопанска дейност е въпрос на законодателна целесъобразност.

Регионалните и националното ловно сдружение са форми на сдружаване, за които законодателят установява

диспозитивност относно съществуването им. На тях се възлагат представителни, организационни, консултативни, образователни и помощни функции. Регионалните ловни сдружения и националното ловно сдружение нямат отношение към стопанисването на дивеча. Стопанската дейност се осъществява от самите ловци в техните сдружения по чл. 30 от ЗЛОД, където фактически се извършва тази дейност. В противен случай, /както е искането на вносителите/ на практика ще се съсредоточи стопанската дейност в шапката /регионални и национално сдружения/ и фактически ще ограничи, а дори и лиши от правото на стопанска дейност самите ловци. Това впрочем бе практиката от преди няколко години като Ловнорибарският съюз се бе превърнал на практика в търговско предприятие. Към такъв вид организация вносителите се опитват да тласнат законодателната уредба, което би било реставрация на минали и отречени командноадминистративни методи, права и организационни форми.

Трябва да се има предвид, че регионалните и националното ловни сдружения са обединения на ловните сдружения по чл. 30 от ЗЛОД, които са юридически лица. Това означава, че не се накърняват правата на ловците – физически лица, които се обединяват в ловни сдружения по чл. 30. За тези ловни сдружения по чл. 30 законодателят не въвежда ограничения за извършване на стопанска дейност.

Разпоредбата на чл. 44, ал. 3 от Конституцията е предоставила правото на законодателя, при неговата преценка за целесъобразност да определи взаимоотношенията на държавата със сдруженията, т. е. да даде правна регламентация на вида и характера на извършваната от тях дейност.

По изложените съображения искането за обявяване противоконституционност на чл. 29, 30 и 31 също следва да бъде отхвърлено.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Владислав Костов

